

**Вінницький державний педагогічний університет  
імені Михайла Коцюбинського**



**ЗАТВЕРДЖУЮ**  
Ректор Вінницького державного  
педагогічного університету  
імені Михайла Коцюбинського  
\_\_\_\_\_ доц. Лазаренко Н.І.  
« \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2018 р.

**ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ**  
*фахового вступного випробування*  
*зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт*  
*для вступу до аспірантури*

*Голова фахової атестаційної комісії*

*доц. Драчук А.І.*

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії з фізичної культури і спорту на дисертаційну роботу доктора філософії з спеціальності 017 Фізична культура і спорт покладається основна дослідницька і фахова кваліфікаційна функція, яка виражається у здатності, пошукувача ступеня доктора філософії вести самостійний науковий пошук, вирішувати прикладні наукові завдання і здійснювати їхнє наукове узагальнення у вигляді власного внеску у розвиток сучасної спортивної науки і практики.

Основною метою вступного випробування є оцінка теоретичного рівня підготовленості майбутніх аспірантів з подальшою реалізацією формування у них загальних та фахових компетенцій.

Таблиця 1

### Характеристика загальних і фахових компетентностей випускників аспірантури за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

| Вид компетентності                | Зміст компетентності                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. Загальні компетентності</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>1.1. Дослідницькі</b>          | 1.1.1. Здатність до критичного мислення, зокрема, вміння застосовувати критичне мислення до аналізу результатів власного наукового дослідження, його наукової новизни, теоретичного і практичного значення                                                                                   |
|                                   | 1.1.2. Уміння з нових дослідницьких позицій формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку інших галузей науки, суспільно-політичного, економічного життя, національної чи світової духовної культури |
|                                   | 1.1.3. Здатність до участі у міждисциплінарних проектах та вміння використовувати результати наукових досліджень інших галузей науки для досягнення цілей власного наукового дослідження                                                                                                     |
|                                   | 1.1.4. Уміння ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень                                                                                                                                                                         |
|                                   | 1.1.5. Ініціювати, організовувати та проводити комплексні теоретичні та експериментальні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до отримання нових знань                                                                                       |

|                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                               | 1.1.6. Проводити власні оригінальні наукові дослідження, які містять наукову новизну, мають важливе теоретичне та практичне значення                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|                               | 1.1.7. Уміння кваліфіковано відобразити результати наукових досліджень у наукових статтях та тезах, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|                               | 1.1.8. Здатність професійно презентувати результати своїх досліджень на міжнародних наукових конференціях, семінарах для вітчизняного та світового співтовариства                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|                               | 1.1.9. Уміння працювати з літературними каталогами, базами даних зі спеціальності та наукометричними базами                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                               | 1.1.10. Володіти навичками застосування синергетичної методології у науково-дослідницькій та педагогічній діяльності, знаннями про фундаментальні засади сучасної наукової картини світу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                               | 1.1.11. Знання соціальної історії галузі науки, за якою здійснюються власні дослідження, усвідомлення місця результатів власного наукового дослідження у суспільному житті                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>1.2.<br/>Комунікативні</b> | 1.2.1. Здатність вільно застосовувати рідну та іноземну (в першу чергу - англійську) мову в науковій роботі, науково-педагогічній та інноваційній діяльності, в практиці повсякденного спілкування в режимі реального часу                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                               | 1.2.2. Здатність написання українською та іноземною мовою власних наукових творів різного змісту та обсягу (наукова стаття, автореферат, тези конференції, наукова доповідь, запит на науковий грант, договір про співпрацю, звіт з наукової роботи, дисертація тощо)                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|                               | 1.2.3. Здатність написання українською та іноземною мовою власних науково-педагогічних творів різного змісту та обсягу (робоча навчальна програма, текст лекції, розділи в навчальному посібнику, підручнику тощо)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|                               | 1.2.4. Здатність усно практично використовувати іноземну мову у науковій, інноваційній діяльності та педагогічній діяльності (усний виступ на конференції, використання іноземної мови у ділових переговорах щодо комерціалізації результатів наукового дослідження, проведення іноземною мовою лекцій з нормативних курсів та спеціальних курсів за профілем кафедри, консультування студентів іноземною мовою, проведення іноземною мовою одноразових презентаційних та профорієнтаційних лекцій для різних категорій слухачів тощо) |
|                               | 1.2.5. Уміння та навички використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні,                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                 | обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації даних та представленні результатів                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                                 | 1.2.6. Здатність працювати із наукометричними базами даних з метою виконання власного наукового дослідження та вміння використовувати інтернет-технології для організації і забезпечення власної наукової, педагогічної та інноваційної діяльності, у підготовці наукових публікацій, звітів, ділової та особистої документації.                                                                         |
|                                 | 1.2.7. Здатність до практичного використання у власній педагогічній діяльності інформаційних технологій дистанційного навчання, у організації та проведенні наукових заходів (конференції, наукові семінари, майстер-класи тощо)                                                                                                                                                                         |
|                                 | 1.2.8. Спроможність ефективно працювати в команді                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|                                 | 1.2.9. Уміння ефективно працювати самостійно                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                                 | 1.2.10. Уміння працювати з експертами                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>1.3. Управлінські</b>        | 1.3.1. Здатність брати участь у організації роботи кафедри, інституту (факультету), університету, знати та розуміти принципи організації роботи науково-дослідного сектору/лабораторії/, науково-дослідної теми за профілем навчання (розподіл функціональних обов'язків, технічне завдання НДР, місце науково-дослідного сектору/лабораторії у системі наукової роботи факультету та університету тощо) |
|                                 | 1.3.2. Знати основи управління науково-дослідним сектором/лабораторією, основи управління науково-дослідною роботою інституту (факультету) й університету (план роботи, регламент, індикатори)                                                                                                                                                                                                           |
|                                 | 1.3.3. Уміння приймати рішення у нестандартних ситуаціях (зміна технічного завдання, коригування планів, звільнення працівників тощо)                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                                 | 1.3.4. Уміння формувати команду дослідників для вирішення локальної задачі (проведення експерименту, збору інформації, підготовки пропозицій)                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                                 | 1.3.5. Уміння раціонально та ефективно використовувати наявні кадрові та матеріальні ресурси для виконання поставлених завдань                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>1.4. Науково-педагогічні</b> | 1.4.1. Здатність брати участь у організації науково-педагогічної роботи профільної кафедри, знати та розуміти принципи організації роботи профільної кафедри (розподіл функціональних обов'язків, розподіл педагогічного навантаження, місце кафедри у системі науково-дослідної роботи інституту (факультету) й університету)                                                                           |
|                                 | 1.4.2. Практичне вміння створювати власні науково-педагогічні твори за профілем кафедри (робоча навчальна                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

|                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                 | програма, конспект лекцій, навчально-методичний комплекс, розділи навчально-методичного посібника, навчального посібника, підручника, практикуму, вміння проводити, практичні, семінарські заняття, консультації, керувати самостійною роботою тощо)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                                                 | 1.4.3. Вміння планувати і ефективно використовувати час у науковій та педагогічній роботі. Вибирати і ефективно використовувати сучасні освітні технології, методи і засоби навчання з метою забезпечення високого рівня особистісного та професійного розвитку студента. Здійснювати науково-дослідницьку роботу у вищому навчальному закладі, у тому числі, керівництво науково-дослідницькою роботою студентів.                                                                                                                                                  |
| <b>1.5. Етичні</b>                                              | 1.5.1. Дотримуватись норм наукової етики щодо здійснення наукової діяльності та проведення власного наукового дослідження                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|                                                                 | 1.5.2. Знати провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, наукові школи та фундаментальні праці у галузі дослідження, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загальноцивілізаційного процесу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>2. Фахові компетентності</b>                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>2.1. Організація педагогічного спостереження</b>             | 2.1.1. Розробляти програмно-методологічні питання педагогічного спостереження.<br>2.1.2. Розробляти методологію вибіркового обстеження.<br>2.1.3. Розробляти програму одноразових педагогічних спостережень, опитувань, моніторингу та ін.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>2.2. Збирання, опрацювання та аналіз інформації</b>          | 2.2.1. Самостійно збирати, опрацьовувати, узагальнювати та всебічно аналізувати статистичну інформацію про процеси, що відбуваються в тренувальному процесі та змагальній діяльності спортсменів збірних команд України та її регіонів.<br>2.2.2. Самостійно розробляти та запроваджувати статистичну методологію, яка базується на результатах наукових досліджень, міжнародних стандартах та рекомендаціях.<br>2.2.3. Здійснювати перевірку якості статистичної інформації.<br>2.2.4. Удосконалювати педагогічні методи та методологію педагогічного дослідження. |
| <b>2.3. Побудова моделей в спорті та перевірка адекватності</b> | 2.3.1. Самостійно розробляти моделі підготовки, підготовленості та змагальної діяльності спортсменів, формувати для них відповідну адекватну інформаційну базу, здійснювати аналітичне супроводження розробленої моделі.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>2.4. Визначення</b>                                          | 2.4.1. Самостійно здійснювати прогнозування та аналізувати                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|                                                 |                                         |
|-------------------------------------------------|-----------------------------------------|
| <b>та верифікація<br/>прогнозних<br/>оцінок</b> | рівень достовірності прогнозних оцінок. |
|-------------------------------------------------|-----------------------------------------|

## **СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ**

На основі необхідних фахових і загальних компетенцій складена програма і критерії оцінювання фахового випробування за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Фахове випробування складається з трьох розділів:

I розділ - екзаменаційні вимоги до спеціалізації 24.00.01 Олімпійський і професійний спорт;

II розділ - екзаменаційні вимоги до спеціалізації 24.00.02 Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення;

III розділ – презентація матеріалів майбутнього наукового дослідження вступників в аспірантуру.

### **Питання з розділу 24.00.01 Олімпійський і професійний спорт**

1. Актуальні проблеми олімпійського спорту.
2. Визначити і обґрунтувати основні поняття: олімпійський спорт, професійний спорт, спорт вищих досягнень, резервний спорт, дитячо-юнацький спорт, спорт інвалідів.
3. Спорт і Олімпійські Ігри Стародавньої Греції.
4. Відродження Олімпійських Ігор сучасності. П'єр де Кубертен та його роль у відродженні Олімпійських Ігор.
5. Місце і роль спортсмена в Олімпійському спорті..
6. Сучасний олімпізм та його основні принципи.
7. Роль і діяльність Національних Олімпійських комітетів (НОК) в загальній міжнародній Олімпійській системі, їх характеристика, стосунки з МОК.
8. Основні напрямки діяльності Міжнародного Олімпійського Комітету. Історія створення, структура, функції.
9. Діяльність міжнародних спортивних федерацій (МСФ). їх характеристика, стосунки з МОК.
10. Організація, проведення і програма Олімпійських Ігор. Обрання міста-організатора Олімпійських Ігор.
11. Олімпійська освіта як напрям діяльності олімпійського руху.
12. Система олімпійської освіти.
13. Комерціалізація олімпійського спорту, її ознаки, сильні та слабкі сторони.
14. Олімпійський спорт і політика. Використання спорту й Олімпійських Ігор в ідеологічних і політичних цілях.
15. Проблема любительства й професіоналізації в олімпійському спорті.

Міжнародний олімпійський рух та професіональний спорт.

16. “Спорт для всіх” й олімпійський спорт. Рух “Спорт для всіх” і ставлення до нього МОК.
17. Спорт інвалідів та олімпійський рух. Паралімпійські, Дефлімпійські ігри, Спеціальні олімпіади.
18. Роль засобів масової інформації (преса, радіо, телебачення) у розвитку олімпійського руху та у висвітленні Олімпійських Ігор.
19. Структура та зміст сучасного олімпійського руху в Україні.
20. Спор і як соціальний інститут, його функції в суспільстві.
21. Становлення та розвиток жіночого спорту в системі олімпійського руху.
22. Нормативно-правова база розвитку олімпійського та професійного спорту.
23. Сучасний розвиток галузі “Фізична культура і спорт”. Закон України «Про фізичну культуру і спорт», Державна програма розвитку фізичної культури і спорту на 2013-2017 роки
24. Олімпійський спорт та охорона навколишнього середовища.
25. Правові аспекти й основи трудових взаємовідносин в професійному спорті.
26. Основні нормативно-правові документи галузі “Фізична культура і спорт”: Закон України «Про фізичну культуру і спорт», Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту, Державна програма розвитку фізичної культури і спорту на 2013-2017 роки, стратегія формування сучасної системи олімпійської підготовки в Україні на період до 2020 р.
27. Розвиток дитячого та юнацького спорту в Україні.
28. Професійна діяльність та підготовленість тренера в юнацькому спорті.
29. Національні системи олімпійської підготовки команд провідних країн світу.
30. Науково-методичне забезпечення підготовки спортсменів в олімпійському спорті
31. Основні засоби і методи спортивної підготовки, їх характеристика.
32. Основні принципи спортивної підготовки, їх характеристика.
33. Загальна характеристика сучасної системи підготовки спортсменів в олімпійському спорті.
34. Сучасні наукові методи досліджень в галузі «Фізична культура і спорт».
35. Система спортивних змагань. Змагання у системі підготовки спортсменів.
36. Позазмагальні і позатренувальні фактори підготовки спортсменів в олімпійському спорті
37. Проблема допінгу в Олімпійському спорті.
38. Засоби відновлення і стимулювання працездатності спортсменів і основні напрямки їх використання в системі підготовки спортсменів.
39. Методи і види прогнозування в системі підготовки і змагальної діяльності спортсменів.
40. Теорія управління у фізичному вихованні і спорті Умови управління у фізичному вихованні і спорті.
41. Контроль, його види і місце в системі підготовки спортсменів.
42. Загальні положення моделювання в спорті. Види моделей та їх

- використання в системі управління процесом підготовки спортсменів.
43. Теорія тренувальних навантажень: класифікація навантажень, зовнішня та внутрішня сторона навантажень. Особливості впливу навантажень на організм спортсменів різної кваліфікації та підготовленості.
  44. Теорія адаптації як наукова засада фізичного виховання і спортивного тренування.
  45. Теорія стомлення та відновлення як наукова засада фізичного виховання і спортивного тренування.
  46. Технічна підготовленість спортсменів і основи її вдосконалення.
  47. Тактична підготовленість і основи її вдосконалення.
  48. Психологічна підготовленість спортсменів і основи її вдосконалення.
  49. Силкові якості спортсменів, види та фактори, що обумовлюють розвиток сили. Основні методики розвитку.
  50. Витривалість, її види, фактори, що обумовлюють її розвиток. Методика розвитку.
  51. Швидкісні здібності спортсменів. Форми проявлення швидкості. Фактори, що її лімітують. Основи методики розвитку.
  52. Гнучкість, її види. Фактори, що її обумовлюють. Методика розвитку.
  53. Координаційні можливості. Фактори, що обумовлюють розвиток координаційних можливостей. Методика розвитку.
  54. Структура та особливості змагальної діяльності спортсменів в олімпійському спорті.
  55. Основи побудови підготовки спортсменів на різних етапах багаторічного вдосконалення.
  56. Загальна структура багаторічної підготовки і фактори, що її визначають.
  57. Циклічність тренувального процесу. Загальні основи побудови процесу підготовки: макроцикли, мезоцикли, мікроцикли..
  58. Структура тренувальних занять та її фізіологічне обґрунтування. Побудова програм занять.
  59. Відбір та орієнтація спортсменів на різних етапах багаторічної підготовки.
  60. Підготовка спортсменів в умовах середньо- та високогір'я.  
Реакліматизація спортсменів після спуску з гір.
  61. Психологія особистості і характеристика структури особистості спортсмена.
  62. Психологічні особливості спілкування у спорті вищих досягнень.
  63. Психологічна характеристика взаємин у системах “тренер - спортсмен”, “тренер - команда”, “спортсмен - спортсмен”.
  64. Психодіагностика у спорті вищих досягнень.
  65. Психологічне забезпечення професійної спортивної діяльності.
  66. Психологічний захист особистості спортсмена.
  67. Теорія мотивації діяльності як наукова засада фізичного виховання.
  68. Фізіологічні механізми адаптації організму спортсмена до напруженої м'язової діяльності.
  69. Фізіологічні механізми розвитку і вдосконалення рухових якостей.
  70. Морфо-функціональна і метаболічна характеристика м'язової сили,

витривалості.

71. Морфо-функціональна і метаболічна характеристика швидкості, гнучкості, спритності.
72. Фізіологічні закономірності відновлення функцій після фізичних навантажень.
73. Механізми розширення функціональних резервів організму спортсмена у зв'язку з проблемою відновлення.
74. Медико-біологічні методи досліджень в спорті.
75. Фізіологічний моніторинг у спорті.
76. Діяльність соматичної та вегетативних систем у спокої та при фізичних навантаженнях у тренуваного та нетренуваного спортсменів.
77. Особливості харчування спортсменів в різних видах спорту.
78. Ергогені засоби та їх застосування в спорті вищих досягнень.
79. Теорія і методика фізичного виховання як базова дисципліна фізкультурної освіти.
80. Характеристика системи фізичного виховання, її мета, завдання та принципи.
81. Понятійний апарат теорії і методики фізичного виховання: фізична культура, фізичне виховання, фізичний розвиток, фізична підготовленість, фізичний стан, фізична рекреація, фізична реабілітація, фізичне здоров'я.
82. Теорія вікового розвитку як наукова засада фізичного виховання і спортивного тренування.
83. Теоретичні основи навчання фізичним вправам.
84. Поняття техніки фізичних вправ та критерії її ефективності. Структура фізичних вправ.
85. Біомеханічні ергогені засоби в спорті.
86. Відеоконтроль у спортивному тренуванні.
87. Основи застосування технічних засобів у тренуванні.
88. Інформаційне забезпечення галузі та безпосередньо процесу підготовки спортсменів.
89. Сучасні програмні засоби і системи для вирішення прикладних завдань спортивного тренування.
90. Використання новітніх технологій в сфері фізичної культури і спорту.

### **Питання з розділу 24.00.02 Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення**

1. Предмет і зміст теорії і методики фізичного виховання. Джерела та етапи розвитку ТіМФВ.
2. Етапи та методи досліджень у теорії і методиці фізичного виховання.
3. Характеристика першого етапу підготовки до проведення наукового дослідження у теорії і методиці фізичного виховання.
4. Методи педагогічного спостереження у фізичному вихованні і спорті.
5. Методи педагогічного експерименту у ТіМФВ.

6. Методи реєстрації результатів наукових досліджень і математичної обробки результатів педагогічного експерименту.
7. Перспективи вдосконалення змісту основ системи фізичного виховання в Україні. Зарубіжні системи фізичного виховання (на прикладі однієї-двох країн).
8. Загальні закономірності розвитку фізичних якостей.
9. Поняття про засоби фізичного виховання, класифікація засобів фізичного виховання.
10. Поняття про техніку фізичних вправ. Кінематичні, динамічні та ритмічні характеристики техніки фізичних вправ.
11. Загальна характеристика фізичного навантаження. Адаптація організму до фізичних навантажень. Закономірності формування адаптації.
12. Поняття про методи фізичного виховання, класифікація методів фізичного виховання.
13. Принципи та їх значення у сфері фізичного виховання. Методичні принципи фізичного виховання.
14. Методологічні основи теорії навчання руховим діям. Огляд сучасних теоретико-методичних поглядів на зміст і структуру процесу навчання руховим діям.
15. Характеристика рухових умінь та навичок.
16. Швидкість. Види прояву швидкості. Фактори, що впливають на прояв швидкості. Характеристика швидкісних здібностей. Засоби і методи розвитку швидкісних здібностей.
17. Рухова навичка. Компоненти і фази формування. Стереотипність і динамічність рухової навички.
18. Загальна характеристика фізичних якостей людини.
19. М'язова сила. Фактори, що впливають на силу м'яза. Характеристика силових здібностей і основи методики їх розвитку.
20. Витривалість як фізична якість. Засоби та методи розвитку витривалості.
21. Поняття «гнучкість» як рухова здібність людини. Засоби та методи розвитку гнучкості.
22. Загальна характеристика координаційних здібностей людини. Засоби та загальні положення методики розвитку координаційних здібностей.
23. Загальні поняття про відновлення. Поточне, термінове і відсталене відновлення. Природне і штучне відновлення. Фази відновлення.
24. Структура уроку фізичної культури, її науково-методичне обґрунтування.
25. Терміновий, відставлений та кумулятивний тренувальний ефекти. Тренованість, аспекти тренованості.
26. Педагогічний контроль і оцінка ефективності уроку фізичної культури за даними аналізу уроку, частоти серцевих скорочень, хронометражу.
27. Загальні поняття про планування. Перспективне, етапне і короткочасне планування в теорії і практиці фізичного виховання.
28. Загальні поняття про моделювання. Моделювання і прогнозування у фізичному вихованні.

29. Лікарсько-педагогічний контроль як основа управління здоров'ям людини в процесі фізкультурно-оздоровчих занять.
30. Контроль в управлінні процесом фізичного виховання. Самоконтроль у фізичному вихованні.
31. Рухова активність і здоров'я дітей та підлітків. Біологічна потреба в руховій активності. Норми рухової активності.
32. Основи методики фізичного виховання дітей дошкільного віку. Особливості організації, форми та методика проведення занять з фізичного виховання в дитячих дошкільних установах.
33. Вікові особливості та основи методики фізичного виховання дітей старшого шкільного віку.
34. Вікові особливості та основи методики фізичного виховання дітей молодшого, середнього і старшого шкільного віку.
35. Особливості фізичного розвитку та фізичного виховання учнів з послабленим здоров'ям. Особливості організації та методика проведення занять з дітьми віднесених до спеціальної медичної групи.
36. Значення контролю за динамікою фізичної підготовленості школярів. Система тестування фізичної підготовленості школярів. Методика оцінювання рівня фізичного розвитку та рівня фізичної підготовленості дітей та підлітків.
37. Втома. Види втоми у спортсменів. Механізми виникнення втоми. Значення втоми в розвитку тренуваності. Класифікація і зміст засобів відновлення спортивної працездатності.
38. Форми і зміст занять з фізичного виховання студентської молоді в основному, спортивному та спеціальному медичному відділеннях ВНЗ.
39. Вікові особливості різних періодів життя дорослої людини. Мета, завдання та засоби фізичного виховання у різні періоди життя людини. Чинники, що впливають на стан здоров'я дорослого населення. Основи методики занять фізичним вихованням з дорослим населенням.
40. Зміст та структура фізичної підготовки в Збройних силах України. Професійно-прикладна фізична підготовка.
41. Характеристика методів емпіричного дослідження.
42. Характеристика алгоритму наукового дослідження.
43. Характеристика загальних вимог до написання наукових робіт (монографій, статей, дисертаційних робіт тощо).
44. Основні поняття наукових досліджень: актуальність, протиріччя, об'єкт дослідження, предмет дослідження, робоча гіпотеза, мета дослідження.
45. Структура і зміст деяких видів наукової продукції: доповідь, тези доповіді, наукова стаття, науковий звіт, реферат, монографія.
46. Характеристика етапів роботи з літературними джерелами. Джерела і методи збору інформації.
47. Загальна класифікація педагогічних експериментів.
48. Педагогічне спостереження як метод дослідження: вимоги, форми, способи, напрямки і оцінки.

49. Хронометрування як метод дослідження у фізичному вихованні та спорті: поняття, способи, загальна і поточна щільність (формули).
50. Характеристика методу дослідження «контрольні випробування»: тести; стандартні проби; максимальні функціональні проби.
51. Характеристика методів математичної статистики. Основні статистичні характеристики, критерій Стюдента, критерій Шапіро-Уїлки,  $\chi^2$  – критерій, коефіцієнти кореляції (Спірмена і Брава-Пірсона).
52. Характеристика методів функціональної діагностики велоергометрія, степергометрія, пульсометрія.
53. Моделювання як метод наукового дослідження: загальні поняття, типи моделей, модельні характеристики.

**Орієнтовний зміст презентації майбутнього наукового дослідження вступника:**

- актуальність дослідження;
- мета та завдання дослідження;
- об'єкт і предмет дослідження;
- методи дослідження;
- передбачувана наукова гіпотеза дослідження;
- передбачувана результатів дослідження;
- коротка характеристика основних фундаментальних праць з обраної теми наукового дослідження;
- резюме.

Усний екзамен з фахового випробування має складатися за такою схемою: відповідно до обраної спеціалізації вступник складає усну відповідь з трьох питань екзаменаційного білету та презентує матеріали майбутнього дисертаційного дослідження.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ  
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 017 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ**

Відповідь вступника на питання екзаменаційного білету оцінюється за наступними критеріями:

**Критерії оцінювання:**

- повнота і ґрунтовність викладу;

- фактична правильність;
- точність;
- логічність;
- лаконічність.

Максимальний бал виставляється за умови, якщо відповідь вступника у повній мірі відповідає всім зазначеним критеріям.

### *3.1. Вимоги до критеріїв оцінювання відповідей вступників*

Оцінка вступнику за екзамен виставляється за розширеною шкалою, шкалою ECTS та 100-бальною системою.

Оцінка **«відмінно» (ECTS – A (90-100 балів))** ставиться за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно відповідати на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення на практиці; вступник точно і повно відповів на запитання, а також чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання, вільно володіє науковою термінологією.

Оцінка **«дуже добре» (ECTS – B (80-89 балів))** ставиться за міцні знання навчального матеріалу, включаючи аргументовані відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення на практиці; при відповіді вступник допустив деякі неточності або відповів не повно за умови, що принципові моменти питання розкриті правильно, а при розв'язанні практичного завдання допущені лише незначні неточності.

Оцінка **«добре» (ECTS – C (75-79 балів))** ставиться за міцні знання навчального матеріалу, включаючи аргументовані відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні неточності, за вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; вступник допускає несуттєві помилки і не може чітко й повно відповісти на додаткові запитання за умови, що допущені помилки усуваються самим вступником, коли на них вказує екзаменатор.

Оцінка **«задовільно» (ECTS – D (60-74 балів))** ставиться за наявність у відповіді декількох суттєвих неточностей, нечіткість і неповноту відповіді. При розв'язанні практичного завдання допущені помилки і порушена логіка, що вплинуло на результат та правильність висновків.

Оцінка **«достатньо» (ECTS – E (50-59 балів))** ставиться за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності їх викладу, за слабке застосування теоретичних положень при виконанні практичних завдань.

Оцінка **«незадовільно» (за системою ECTS – FX (35-49 балів))** ставиться за суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань.

Оцінка «неприйнятно» (за системою ECTS – F (1-34 бали) ставиться за незнання значної частини навчального матеріалу, невміння застосувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань.

### Шкала оцінювання: розширена та ECTS

| <i>Сума балів за всі види навчальної діяльності</i> | <i>Оцінка ECTS</i> | <i>Оцінка за розширеною шкалою</i> |
|-----------------------------------------------------|--------------------|------------------------------------|
| 90 – 100                                            | <b>A</b>           | відмінно                           |
| 80-89                                               | <b>B</b>           | дуже добре                         |
| 75-79                                               | <b>C</b>           | добре                              |
| 60-74                                               | <b>D</b>           | задовільно                         |
| 50-59                                               | <b>E</b>           | достатньо                          |
| 35-49                                               | <b>FX</b>          | незадовільно                       |
| 1-34                                                | <b>F</b>           | неприйнятно                        |

### ЛІТЕРАТУРА:

1. 100 запитань і 100 відповідей про підготовку і атестацію наукових і науково-педагогічних працівників. Довідник. /Автор – Упорядник Ю.І. Цеков. За редакцією першого заступника голови ВАК України Р.В. Бойка. – К.: Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України» видавництва «Толока», 2003. – 80 с.
2. Булатова М.М. Енциклопедія олімпійського спорту. / М.М. Булатова. - К.: Олімпійська література, 2009. – 399 с.
3. Вавилов Ю.Н. Особенности подготовки профессиональных спортсменов / Ю.Н. Вавилов, А.П. Лаптев // Теория и практика физической культуры. – 1990. - № 6. – С. 34-36.
4. Гуревич Р.С. Як підготувати і захистити дипломну роботу? (для студентів педагогічних вищих навчальних закладів очних та заочних форм навчання освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр-спеціаліст-магістр») /Р.С. Буревич, В.Д. Сидоренко, М.Ю. Каденія. – Вінниця: ТОВ «Пленер», 2010 – 80 с.
5. Довідник здобувача наукового ступеня: Зб. норм. док. та інформ. матеріалів з питань атестат. наук. кадрів вищої кваліфікації /Упоряд. Ю.І. Цеков за редакцією В.Д. Бондаренка. – 5-е вид., випр. і допов. – К.: Ред. «Бюл. Вищої атестат. коміс. України»: Вид-во «Толока», 2011. – 56 с.
6. Закон України «Про вищу освіту» / [Електронний ресурс]: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/swow/1556-18> (15/10/2014).
7. Костюкевич В.М. Дипломна робота: структура, зміст, методика написання/ В.М. Костюкевич. – Вінниця: ТОВ «Пленер», 2005. – 213 с.

8. Кузин Ф.А. Диссертация: методика написания. Правила оформления. Порядок защиты. Практическое пособие для докторантов, аспирантов, магистрантов / Ф.А. Кузин. – М.: «Осв - 89», 2000. – 320 с.
9. Кун Л. Всеобщая история физической культуры и спорта. / Л. Кун. - М. Радуга, 1982. – 399 с.
10. Матвеев А.П. Методика изического воспитания с основами теории: Учеб. Пособие для студентов пед. Ин-тов и учащихся пед. Уч-щ. / А.П. Матвеев, С.Б. Мельников – М.: Просвещение, 1991. – 191 с.: ил.
11. Основы персональной тренировки / под ред. Роджера В. Эрла, Томаса Р. Бехля; пер. с англ. И. Андреев. – К.: Олимп. Лит., 2012. – 724 с.: ил.
12. Платонов В.Н. Олимпийский спорт. – / В.Н. Платонов, С. И. Гуськов. - К., Олимпийская литература, 1994, 1 книга. – 493 с.
13. Платонов В.Н. Олимпийский спорт. – / В.Н. Платонов, С. И. Гуськов. - К., Олимпийская литература, 1997, 2 книга. – 383 с.
14. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения. – К.: Олимпийская литература, 2004. – 808 с.
15. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения: учебник [для тренеров]: в 2кн., / В.Н. Платонов. – К.: Олимп. лит., 2015. – Кн. 1. – 2015. – 680 с.: ил.
16. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения: учебник [для тренеров]: в 2кн., / В.Н. Платонов. – К.: Олимп. лит., 2015. – Кн. 2. – 2015. – 752 с.: ил.
17. Профессиональный спорт / [под ред. Гуськова С.И., Платонова В.Н.] – К., Олимпийская литература. – 2000. – 391 с.
18. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: Монографія/ Ю.М. Рашкевич. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2014. – 168 с.
19. Ривкин Л.И. В долине Алфея. Олимпийские игры в искусстве Древней Греции. / Л.И. Ривкин. – М.: 1969.
20. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ш.Б. Тагапова / За ред. В.Г. Кречиня. – К.: ДП НВУ «Пріоритети». 2014. – 120 с.
21. Романов А.О. Международное спортивное движение. / А.О. Романов. – М.: Физкультура и спорт, 1973. – 255 с.
22. Столяров В.И. Теория и методология современного физического воспитания: состояние разработки и авторская концепция: монография / В.И. Столяров. – К.: НУФВСУ, изд-во «Олимп. лит.», 2015. – 704 с.
23. Теория и методика физического воспитания. Учебник в 2-х томах. Том 1 Общие основы теории и методики физического воспитания. / Под редакцией Т.Ю. Круцевич. – К.: «Олимпийская литература», 2003. – 423 с.
24. Технологія підготовки магістерських робіт за спеціальністю «Спорт (за видами)»: навч.-наоч. посіб. для студ. вищих навч. закладів фіз. виховання і спорту/ С.Ф. Матвеев, О.В. Борисова, І.О. Когут та ін.] – К., 2015. – 215 с.

- 25.Хавин Б.Н. Все об Олимпийских играх: Справочник. / Б.Н. Хавин. – М.: Физкультура и спорт, 1979. – 607 с.
- 26.Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1. / Б.М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан, 2010. – 272 с.
- 27.Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 2. / Б.М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан, 2009. – 248 с.
28. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Методичні поради/ К.: Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», Видавництво «Толока», 2001. – 80 с.

Укладач

проф. Костюкевич В.М.

Голова фахової атестаційної комісії

**доц. Драчук А.І.**